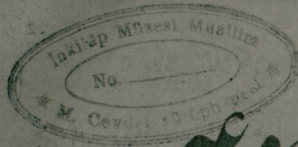

۱۵ نبدان ۱۳۳۹ - ۱۹۲۳

صافی ۷۴-۸

در دنیای جلد

کتابخانه ملی ایران

« مناقب افلاکی » ترجمه‌سی

۵۵۵۵

مترجمی : انستیتو اعضاستند قمان‌ه‌وآر - ایلی جلد : طابع لورو، ۱۹۱۸-۱۹۲۲

تورک ، عرب ، نجم‌السان و ادیبانی در حده‌کی
واسع معلوماتیه استشرق عالیده جداً پوک‌ک بر
مولف احراز اینجمن اولان موسیو « قلمان‌ه‌وآر » ،
اخیراً « افلاکی دده » نیک مشهور « مناقب » بی
فرانزویجه ترجمه و نشر ایتدی . یارسدنکی
« *ecole pratique des hautes études* »
کندریاست مدرلندن اولان مترجم ، بواری مدکور
مکتبیک « علم‌ادیان » شیمی سلسله تفریاتی میاند
چیزدیی حیثه ، یک طبیبی اولارک ، مناقبک
تاریخ نقطه نظرندن تأمین ایدمه‌کی فوائدی نظر اعتباره
آلایش و ساده علم ادیان اعتباریه مهم بروقیه
اوردیه فرقیه چایشمنستر ، کندنی ایلک جلدک
باشتمه‌کی اوج بیج حقیقتک فیصه برقمده‌ده‌بونی
صراحت « اعتراف ایتدی کی » ترجمه‌سنه علاوه
ایتدی بعض تاریخی نوظلده‌ده یک معلوم بعض
حادثه‌ک علی‌العاده ایضاحیه اکثراً ایدمه‌ده‌کی هیچ
بر تنقیده کیرنمبور ، حالیکه « قلمان‌ه‌وآر »
بواریک یالکز احتیاج ایتدیک حادثات روحیه‌دینی
اعتباریه دکل ، اون اوجنی عصر میلادی صور
کیرله اولوزدورنکی عصر آناطولی تاریخی نقطه‌سننده
یک حائز قیمت اولدنی ایکنجی جلدک مقدمه‌سنده
اعتراف ایش وحنی بونی تأیید « دوزن‌ال آریاتیک »
۱۹۲۲ جلدلنده برده کوچوک مقاله نشر ایدمه‌ک
« افلاکی » دن استنباط اولنه‌بیلن بعض تاریخی
فائده‌لرند « تحت ایلهمشدر »

ایشته بوتون بواضاحات کوستریورکه موسیو
« قلمان‌ه‌وآر » ک « مناقب افلاکی ترجمه‌سی » ،
پوکون المزد موجود شکله « تاریخی بر منبع
اولندن زیاده « دخی‌روحیات » مدققرت یارایه‌کی
و ماضیه ماضیه‌دهدر ، حالیکه آناطولی تاریخنک
بو دورریسه عالم منابع یک نادر و اکثریتده
بربری ناقص برماهنده اولدنی حیثه ، افلاکی
مناقبک دهاهازید بر « منبع تاریخی » اولدوق بی‌قوتی
واطالی بر تنقیده و تشریح تاریخی هم‌مروض بر ایلبارق
لغری علم علی ایچون یک قیمتدار اولوردی .

« افلاکی دده » بواری جری ۷۱۸ ده تریبه
باشلایوق ۷۶۱ رحی اوخرنده وفات ایش اولدنی
حیثه ، قل ایتدیکی وقایعک مهم بر قسمی بالذات
گوروب دوش و یاخوده گورده‌لندن ایشله‌ک
نقل انجمندر . آناطولی ناولخنک اهلوق و مجهول
دوروزیه عالم اولان بوشمولات اکرآمده بلغاصه
خلق حیثه ، شهرلرک تشکیلاته ، حیات مدنی
و دینی و عالم علی‌العاده و فقه‌توسلرک جائدن و مغربه
اولدله بیضانه‌جیلرک طمرانی مدینه‌لرند

فولایجه تصادف اولونه‌میجه - بروقیک تفصیلات
مهمه واردکه ، زمان اعتباریه بو اثره تقدم ایدن
« سیسپالار » مناقبک استنا ایدیه‌جک اولورده
باشقا هیچ بر رده اولمه تصادف اکنکی یوقدر .
مع مانیه ، بویه « تاریخی » بر نقطه نظر تعقیب
ایلمه‌دکی ایچون انستیتوتک بو محترم وقاضیل
عضوی فضا تحظه‌ده حقن اولاماز . بویه بر
تشریح و تنقیده کیرشمک ایچون او دور آناطولی
تاریخنک یک بقیندن آشنا اولی وحنی بالکرتاریخ
سیاسی و عسکری دکل تاریخ مدنی و دخی اعتباریه
اوزون و منسکل تدقیقاته قلائق مجبورنی واردر .
حالیکه موسیو « ه‌وآر » ، بو اثرک دغورون
دغوریه علاقه‌دار اولدنی « مولویک تاریخی »
ایلمه‌ده هیچ مشغول اولامش . مولویک تاریخنک
سیسپالار ، تذکره‌نابق ... فییلندنیک معروف
منبرلنه مراجعت شوبله‌دورون ، حنی « افلاکی »
نیک ترجمه‌حالی ، اثرنک تورکه ترجمه و التفاضل
دخی آراشدریمه لزوم کورده‌مشدر .

اوله ظن ایدسورکه ، موسیو « ه‌وآر » ک
تعقیب ایتدیکی مقصد نظر ایله ، مقدمه‌ده اثر
و مؤلف متنبه بو اولمه معلومات تاریخیه وریله
ممنی بر تصاندر . سوکره ، یته مولویک تاریخی
نقطه نظرندن « سناظ ولد » ک منبرلنه ،
مراعاتک « فیهمانیه » یته مطلقاً مراجعت اولونق
و مقدمه‌ده مولویک طرقتنک منشأ و انکشافه
داثر صریح و اطراف ایضاحات وریک ضروری .
بو عمومی تنقیدی اتمام ایچون فقره‌ده عالم بعض
ملاحظه‌لرنی ذکر ایدلم :

موسیو « ه‌وآر » ک کرک بو ترجمه‌سنده
کرک « دوزن‌ال آریاتیک » ده انشاری شوبله‌دیکز
مقاله‌سنده ، ایضاحیلرک آناطولی والیسی « دیر-
طاش » ک اولوردکی بعض عصیان حرکتلری
مصلحتانه بر صورتده تسکین ایچون « چلی‌عارف » ی
کوندردیکی ذکر ایدرکن « اوج » ی هر هانکی
بر تورک قبیللرک اسمی ظن ایدسور [دوزن‌ال
آریاتیک ، ۱۹۲۲ ، ص ۳۱۴] . حالیکه
بونندن مقصد سرحدلده یاشایان تورکن زمرلرندن
« افلاکی » ده اسمی تصریح ایدیلن -
هر هانکی بریدر ، مقدمه‌متشرق « وغازبلوشه » ده
عین صورته نمره مدعناسته کائن « اوج » فلسفی
معین بر تورک عشق‌دشک آدی ظن ایشمدی
[تاریخ بولک ترجمه‌سی ، ص ۱۰۷] ،

« حاجی بکتاش ولی » حقیقتک الک اسنی
تاریخی و فقه ، « افلاکی » ده موجود بر قیاق

فقره‌درکه مشارالیک « مولانا » یله معاصر اولدنی
کوسترک صورته - بو خصوصه مقدمه‌مدانه
چیتا دیزدیز - سائر دلائل تاریخیه ایلده تطابق
ایدر . بو فقره‌لرک برنده ، « دیار رومه » یلار رسول
نامنده بری ظهور ایلدیکه و حاجی بکتاش
خراسانی آدی بر خلیفه‌سی اولدنی ، حاجی
بکتاش‌ده شیخ اسحق عوانی درویشی بعض
سؤالل صورتق اوزره کوندردی ، الخ ...
یازیلیدر . موسیو « ه‌وآر » ترجمه‌سنده بو فقره‌نی :
« رومده ظهور ایدن حاجی بکتاش ولی بعضیلری
طرفندن بابا رسول الله دیلدیکه طرزنه قید
اتمکدهدر [ج ۱ ، ص ۲۹۶] . حالیکه دارالفنون
کیتابخانه‌سنده ۸۵۸ سوروده مفید اسکی بر
« افلاکی » نسخه‌سنده کی : « حاجی بکتاش خراسانی
خلیفه خلص بابا رسول بوکه درملک روم ظهور
کرده بوند و جماعتی اورا بابا رسول الله میقتده »

چاهی ، موسیو « موآرک بوواد یا کیلدنی
قطعی سوروده کوسترکده ، مراجعت ایتدیکدن
دیگر بر قیاق افلاکی نسخه‌سی بو فکر مزی تأیید
ایتدیکی ، آریجه « مثنوی خوان درویش
مجمود » ک - خصوصی کیتابخانه‌مزه ایکی نسخه‌سی
بولنسان - « ترجمه و نواب » ی ده بونی تأیید
اتمکدهدر . ایشک دها غیری ، موسیو « ه‌وآر » ک
« حاجی بکتاش ولی » حقیقت « هاهمه » ک عثمانی
تاریخیله « کپ » ک « تاریخ اشعار غنایه » سنه
مراجعت توسیه ایتدی و حاجی بکتاشی هیچ
قیستی اوایلان بعض منابعه استناد « اورخان غازی » له
معاصر عد ایدن بوذاترک افاده‌سیله « افلاکی » نیک
بیانی آراسنده قطعی بر تعرض اولدنی حاله
موسیو « ه‌وآر » بونی قید و تنبیه یله لزوم
کورده‌مشدر . زده کوره ، بووراده یا « کپ »
له « هاهمه » دن هیچ بحث ایدیلمدی ، بحث
ایلدنی تقدیرده اونلرله « افلاکی » نیک افادیمی
آزمسنده کی مسایب کوسترلرک تنقیداته
کیرشیلاییدی .

کذلک تورجه‌ده یک سبط بعض دقتلرک لکارد
واست کاییدر . مثلاً برنجی جلدده « سلطان
بیادلی و ولته بریدلندن « خواجہ احمد قیصه » دن
بحث اولونورکن ، کندیسنه خدیه کارک شهردن
قایان بوذاتک شینی وفات ایتدکن . سوکره
قونییه عودت ایتدی ۶۱۸ ده وفات ایلدیک
تصریح ایدیلیر . حالیکه « سلطان العلماء » نیک
وفاتی « ۶۲۸ » ددر . فی الحقیقه « افلاکی » نکلده
احمد قیصک وفاتی تاریخی اولارک ۶۱۸ تاریخی
مقدمه ايسده ، « سلطان العلماء » دن سوکره وفاتی
نظر ا بونک یاکینشلی میده‌ددر ، موسیو « ه‌وآر »
بونی هیچ اولامزسه حاشیه‌ده تصریح ایتیلدی ،
اثره دها بوکی بعض اوقاتک یاکشله
اسم خاصلرک قرآننده بعض ذره‌لر موجود ايسده
بووراده اونلرندن یقنی لزومنه ایشیلور

هرکس اوکته باندی . و اونک تکرار سکون
بولان شسیدرکه میدانده کیرله بر آز جرأت
ویردی . اسکیدی کی کولومسه بزرگ ، پاننده
پوروپلرک کولج بادرنده تشکر ایچی اونوما
بهرق ، بوش سپاه دوعرو کینتکه باشلادی :
— طن ایدرم ، بوراسی بنده دیدی .

بونون بیکینک قربانری آفرسنده ، آجی
اواک باقه بیلوردیم . اولوی اوله اوچاتلایندی وار-
دی ، که بومسج دراغوشی ترمه کیمزین وسومکیزین
کورمک ممکن دکلدی .

کندیلکندن اسکله به چیمقه چالیشدی مرده ،
قولندن طوطدی . «مساعده» ایدرمکیزه پاپس
افندی کلپور ..

برآز سقیلری کی اولدی ، طن ایدرم که بو
مراسم اواک پیوده کلپوردی .

خاطر بولونلراره قرینه دونه رک پاپسی آرادیلر .
پاپس افندی اولوری کورر کورسره علقی غیب
ایتمیدی ، زمرسندن دوقونسه کیز ، او طرفه
قوشیوردی ، پاپس افندی کلدیکی دوشونلر ایچون ،
نه باقیم لازم کلدیکی دوشونلر ایچون ،
محکومک تبسی براشارت اولدی ، رقاچ دقیقه
سورکه اوله یک اولانه اولرینه دونه یک اولانر هب
برابر صاری وستمی رتسمه پاپسک تلاشونه کولدیله .
رفیق رزق سلوم بغیردی :

— پاپس افندی بورایه کلچکسکر ..

اولونک سسی پاپسی برده بریت برغمه
برینه کیدی و برآز عجوب ، سسک کلدیکی طرفه
دوعرو پورودی .

رفیق رزق سلوم ، پاپس افندی کله سوله کشری
دیکلمه بزرگ ، فقط ایستمنش کورونه وک وهسوه
زینه پاپسک براشاتق ، یادو افلرند اکیلمه
سویلی بسمک برحکته تشکر ایدرک بکلدی ،
سورکه ، برکسی به یقارک ، اوت ، بر حواری
کرسی به یقارک ، و فوره ، تدبوت ، مامیه
اورادین بر ضبلیت لاردی ایه ، اسکله به
چیمدی ، آفرسنده ک آدم بوغازنه ایل طافه
اوغراشدی مرده ، اوقارلشتمه ک غلبه ایچنده
مکتب حقوقده برار او قودینی برتورک احتیاط
ضابطه خطاب ایدرک :

— اله امانلاردق ! دیدی .

بولانده فنی دوشدی : طیبی کیمسه فرقه
وارا به باندی ، او ایضا ایستی :

— رجا ایدرم نسیمه کیدبرکیز
چوقدنری تراشیمز . دیدی .

فنی کیدبردیله ، یکی برشی خاطر لاش کی ،
سسنک عینی قوق وینی سکری اله :

— مزون برصوک رجاده بولنجه ، طیبی
اذیت چکدیکی ایستمرسکر ، اپیک دوکومق
ارقمه کورورمیکیزه دیدی . اونده پاپس
نصفه نه کلین بر اویونکی کی ایل طرفه

قطعه لریک آغیر آغیر قیلدایان کولرلندن باشقه
برشی بوندی .

اک کوچک برسی کچه نك هوا سنده اوزون
براوریمه رافور . برآره اوقا اوزنده غازیونک
بجرملرندن بری آچیلر کی اولدی ، فقط ایلدار .
مزلرندن لریک سلاحه وردی اشارت اوزونه ،
هان بجر قایلندی ، برده قایلندی و بجمسندن وارن
سرجیلر ، شه بدن بوستون قورونلایلیک ایچون ،
غازیونک بتون اشیانی برده نك آفرسنده بغیر
برصنه بوته دولونش کی شقارلرمن پانیور
و دیشلر بر برینه چارپیور . آره صره غفلتگی
بیاض برصشک کی ، پینک قازاناقی دله رک کلپور .
بوش سپاهلرک آقاری آلتنده اپیلر دوزدان ،

ماسه لری حدایه کتیزن ، اسکله لری برلشدرن
انسانلره خنج و غرضله باپیورم . بو ایسرله ،
اول لریک زمانی بکلر شو آدم لری بوغیرلر
هیچ مرحمت ایتمه بچکم ، صوغوق قانلیقلری بکا
اوقدر املرک کلپور . هله بضا حلقه لرک و ایفلرک
سلاطینلرک اوله فورونج برولا پیشری وارک
کندیمی برجنایک نماشا کری طن ایدییورم .

بو قاجمی هیچ کیمسه به کوستمک ایچون
کورمه دم . اونک ایچون چیرکین تفصیلانن وار
کلپورم . ایل محکوم بر فاطون ایچنده ، ایکسر
ایکسر ، میدانده کلدیلر . کیمی یالوادمق ، کیمی
آغلایه رق ، کیمی حایقیراق ، کیمی دهاسپات
پاننه وارمدهن بره بیغیلر ق ، آمیلدیله ، بونلر
سوربه دک فرانسز بو لقیه سنک قربانری ایدی ،
هیچ بری صاف برملیتور دکلدی . بلک بونک
ایچودرکه بوکیجه اولره اولوم ، تحیل بیه ایتمه
دکاری مدش بر عقوبت شکنده کوروندی ،
هان عینی آفلرند کی اسکله به وورولونجه قدر
اوله کلچکینه ایتامادیلر و کوزلری حیرت واستنده
ایله قایلدیله .

ایچلرند یالکز رفیق رزق سلومدرکه عرب
ملیتک فداپیدی ایدی . اوقا سورکه کتیدیلر .
سپاهلر بر یازم دایره شکنده قورولمشیدی ، ایی
طرفه اوج سپاه ارسندن بیاض جسدلار قریو .
ردی : افرسنده ک سپاه ، ایی ایله مامیه سیله ،
اسکله سیله اونک ایچون حاضر لاشیدی .

عربدن ایندکدن سورکه ، دهمدک و مغروه
پایزم دائره ک کنایه دوعرو پورودی . اک
باشده عبدالجید زهرای آسلی ایدی . اوزغانه
قدر دوداغندن تبسی سیلیم کنج ملیتور ،
براولونک قارشیته کلدی وقت ، بونیند کچه
بیاض کولم ایچنده بتون وجودی کره رک
دوعرو لدی ، قاشلری چاندی وایک کوزنیک
ایچن ای آتشی باغیسی ، قازانقه برور بولیم
کی دوشورک ، بر مدت بیاضی اولونک بوژنه
باندر : کور وروجنک بون قوتی سوکن برسنله :
«سرجا ، یا ابراهیمه ده ، دیه باغیردی ،

هر حالده بو ترجمه بوشکنده بیه آناطولی تاریخیه
اوغراشلر ایچون بکیمتی برماوندی . نورک حشره
ایغالتیدی بو بویوک خدمندن دولای استیتونک
بو بورولق بیلیمز عضو قیتنداری تبریک ایدرکن
بو آتک ، یوقاردی عرض ایتدیکز قاط نظره
ایتمایلدک صورتیه نورک بر ترجمه سنک انتشاریده
تمی ایچکدن کندیزی آلامیوز .

کوسری زاده محمد فواد

استانبول دارالفنونده ، تورک ادبیاتی تاریخی ، مدرسی

نیده نالی ایچون اولوم

— سوریه خاطر لرنه —

.... رفیق رزق سلومک اوله سنه کیدرکی
وقت ، اوکاده عینی سوزی سوله دیله : « بر ساعت
سورکه آسیه جقسکر ! »

یکری بیدی باشلریده ، قرال بر دلیقانی ایدی .
ایجه بیقرنیک آلتدن ساکی برتیم چدی ،
« یالکز زمانی بیلیمه پوردم ! » دیدی .

— اگر صوک اوزور لیکری یازم
ایسترسکر ..

کنج محکوم اوموزی سیکدرک : « خابر ،
هیچ برشی یازم ایستمه پوردم . چونکه کیمسه
یو .. » دیدی .

والری آفرسنده کلچیک اولدی ایچون
کندیمه بو زرا کتی کورسرن ضابطه باشله تشکر
ایندی . سورکه بر آز دوشونور کی اولدی
و دیدی : که :

— بلکه عرب ادبیاتینده کی برشی یا بیه بیلچکم ،
اولمکن زیاده هیچ برآر برافمادیمه یاپیورم .
بونون وقتی بولقیقه ده ایتدم .

رفیق رزق سلوم ، استانبول حقوق مکتبندن
مأذون ، بر عرب ملیتور دی ایدی . هان بتون
پیتانم لده واصل کتابلرند اون شریفلرندن ،
شمرلندن رقاچ مصراع واردی . بکا اوله کلچرکه
اوکیجه شام و بیروت سواقلرند اعدام ایدیلرک
عرب اختلا جیلری آفرسنده ، یکانه نیده نالیست ،
بونکج عرب خرسیتی ایدی و حکومت قوزانغک
بر اوله سنده یالکز بر اقلیشتمه سببه خرسیتانلی
ایدی .

سیاستکده ، شامک اک بویوک میداندر .
بو میدانی چورن دائره اوستنده صرمیه بویوک
عزت پاشا خان ، حکومت قونای ، پوسته خانلر
ور غازیو ، اوزسنده ده مجاز دیمر بولی ایچون
دیکلش بوستون واردر . اوکیجه شامده دی
کشی اعدام ایدیلرک چیدی . اوزون مدت اردو
قومانده اتی و محکوملرندن وار چیرمه چالیشینی
ایچون ضابطه ایتام اولونان اکرک حریسه
زیمسزله فرار کله ، بتون ضابطلری هب برار
میدانده بولوردر .